

El 68% dels pacients afectats per aquest trastorn que són atesos als centres de salut mental són dones

Menys del 30% de les depressions reben un tractament correcte

Només sis de cada deu malalts decideixen consultar el metge

Marta Ciercoles
BARCELONA

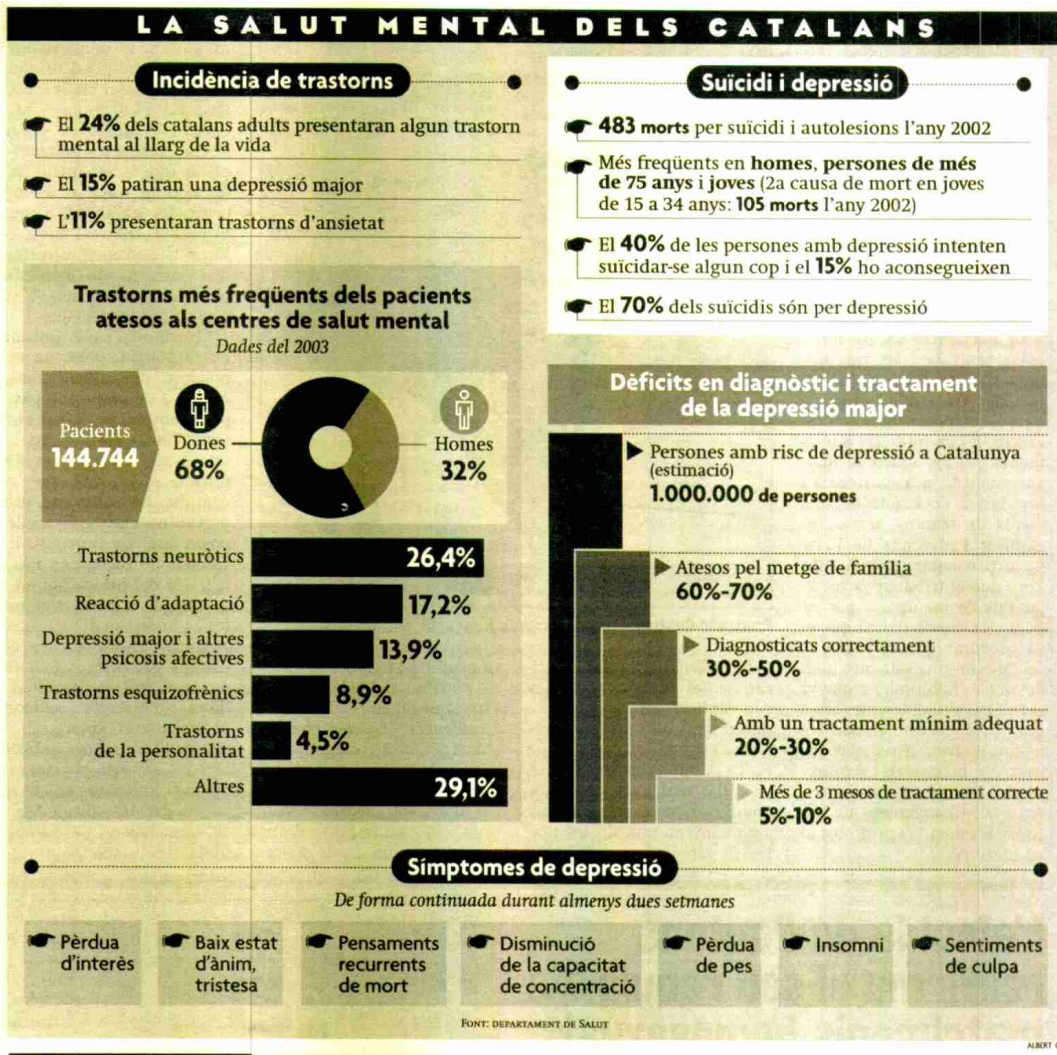
Els estudis més recents elaborats amb població europea pronostiquen que el 24% dels catalans patiran algun trastorn mental al llarg de la seva vida i que quinze de cada cent ciutadans hauran de fer front a una depressió. Malgrat la importància creixent d'aquestes patologies, només el 60% de les persones que reuneixen els símptomes de depressió consulten el metge de família, un percentatge que es redueix fins al 40% si es tenen en compte tots els trastorns de salut mental en general. D'altra banda, només la meitat de les persones que fan el pas d'anar al metge són diagnosticades de forma correcta. Segons dades del departament de Salut, menys del 30% de les persones amb depressió reben un tractament mínim adequat i menys del 10% el segueixen durant almenys tres mesos.

Davant d'aquestes dades, la consellera de Salut, Marina Geli, va recordar ahir que la depressió és una malaltia "molt més freqüent del que ens pensem" i va assegurar que una de les prioritats del departament és fer-ne divulgació i promoure'n la detecció precoç a través de l'atenció primària. L'any 2003 els centres de salut mental del país van atendre prop de 145.000 persones adultes derivades dels centres d'atenció primària, de les quals el 10,5% van presentar un diagnòstic de depressió major. El 68% dels casos corresponien a dones.

Els símptomes més habituals que anuncien una depressió són la pèrdua d'interès, la tristesa, les idees recurrents de mort, la pèrdua de pes, l'insomni i el sentiment de culpa, entre d'altres, sempre que coincideixin de forma continuada "durant almenys dues setmanes", segons el director de la unitat de Psiquiatria de l'Hospital de Sant Pau, Víctor Pérez.

Teràpies eficaces

Els especialistes disposen de teràpies eficaces que permetrien curar "4 de cada 5 depressions", però la realitat és que "un percentatge elevat de pacients no arriben a seguir el tractament correcte", afirma el doctor Pérez. Malgrat que és cert que molts afectats no van al metge perquè "no consideren que estiguin malalts", el doctor Pérez afirma que ara per ara els tractaments integrals que inclouen estratègies a part dels fàrmacs, com ara la psicoteràpia, només es prescriuen "de manera puntual" per falta de recursos.



Pla pilot per reduir els intents de suïcidi

Els experts relacionen clarament la depressió amb el risc de suïcidi. Segons el cap de servei de Psiquiatria de l'Hospital de Sant Pau, Enric Álvarez, darrere del 70% dels suïcidis s'amaga un quadre de depressió. L'any 2002 es van registrar 483 morts per suïcidi i autolesions a Catalunya i 105 van tenir com a víctimes joves d'entre 15 i 34 anys. Aquesta és la segona causa de mort entre els joves, només per darrere dels accidents de trànsit.

Amb l'objectiu de millorar la detecció precoç de la depressió i reduir els intents de suïcidi, el departament de Salut iniciarà al juny un pla pilot a la Dreta de l'Eixample que comptarà amb la participació dels centres d'atenció primària de la zona, el centre de salut mental de l'Hospital de Sant Pau i amb la col·laboració d'altres agents, com ara el servei d'emergències mèdiques, serveis socials i farmàcies.

El pla forma part d'un projecte europeu impulsat per l'Aliança Europea contra la Depressió i començarà amb una campanya informativa que inclou anuncis als mitjans de comunicació, banderoles als carrers, fullets, etc., per "divulgar els coneixements sobre la depressió", segons va explicar el coordinador de la iniciativa i director de la unitat de Psiquiatria de Sant Pau, Víctor Pérez.

Durant la segona fase, que durarà uns dos anys, s'impulsarà la formació dels metges de família per augmentar la seva capacitat de diagnosticar de forma precoç els quadres de depressió i les persones en perill de suïcidi. A més, s'agilitaran els circuits de derivació urgent entre la primària i la xarxa de salut mental del districte de l'Eixample i s'implicarà els agents socials no sanitaris -escoles, parròquies, assistents socials, etc.- en la detecció de persones que

estan en situació de risc.

Els pacients que ho requereixin, especialment els que presentin risc de suïcidi, rebran tractament psicoterapèutic "grupal o individual" durant uns mesos, va especificar el director assistencial del Centre de Psicoteràpia del districte, Joan Veguè. Si fins ara aquesta alternativa només es podia oferir puntualment per manca de recursos, ara es farà de manera sistemàtica, gràcies als 200.000 euros que Salut aportarà al projecte. "La depressió és un dels trastorns que més es curen, però no tothom ho pot fer només amb fàrmacs", va afirmar Veguè.

Un cop passats dos anys, el departament de Salut avaluarà si el conjunt d'accions s'ha traduït en una reducció significativa de la taxa de suïcidis, tal com ja ha succeït en altres ciutats europees on s'ha posat en marxa. Si és així, el pla s'anirà ampliant a tot el territori.